

۲۰۲۳/۰۷/۰۲

سید عظیم حسینی

زراعت و مالداري (بخش: گلهاي زينتی)

معرفی گل یاسمن در قاموس کبیر افغانستان

به لاتین: Aenean به انگلیسی: Jasmine به آلمانی: Jasmin

یاسمن با نام علمی "*Jasminum polyanthum*" گلی است خوشبو و معطر، به رنگهای سفید، گلابی زرد و یا بنفش که ارتفاع آن به بیش از یک متر می رسد.

خاستگاه: مدغاسکر، جنوب آسیا، غرب چین و همالیا. گل های معطر و فراوان یاسمن در اواخر زمستان و اوایل بهار شکوفا شده و منظره بسیار دلنشین ایجاد می کنند. گلدهی در تابستان نیز می تواند ادامه داشته باشد. یاسمن گیاه خانگی است که به آسانی می توان از آن مراقبت کرد و انتخاب خوبی

برای دادن هدیه است. این گیاه در آب و هوای گرم تر می تواند در تمام طول سال در خارج

از خانه رشد کند، ولی در مناطق سردتر، گیاه خانگی مناسبی برای پرورش میباشد. عطر گل یاسمن توسط صنایع عطرسازی بازیابی می شود. گل یاسمن علاوه بر زیبایی های بصری که به محیط اطرافش هدیه می دهد، با رایحه معطرش در خوشبوسازی محیط نیز نقش فعالی ایفا می کند. این گل به دلیل داشتن چند قابلیت، از جمله عطر آگین بودن، داشتن

گل های زیبا با رنگ های مختلف و قابلیت پوشش دهندگی فضاء به یکی از برترین گیاهان زینتی مبدل شده است.

معلومات بیشتر در مورد گل یاسمن:

یاسمن می تواند برگریز یا همیشه سبز باشد و گاهی اوقات می تواند، قسماً همیشه سبز باشد. تعداد کمی از گونه های این گیاه در مناطق سرد به خوبی رشد می کنند. عطر شیرین شکوفه های یاسمن به قدری زیاد است که یک گیاه کوچک آن می تواند برای مدت طولانی یک فضای باز را خوشبو بسازد. ماندگاری سطح بالای این رایحه از جمله خصوصیات است، که در کمتر گلی مشاهده می شود. یاسمن دارای انواع مختلف میباشد. مشهورترین نمونه های گل یاسمن عبارت اند از: یاسمن بال فرشته؛ بنفش؛ لیمویی؛ جاپانی؛ هالندی؛ ستاره ای؛ گلابی؛ و یاسمن وحشی و غیره.

محصولات مختلف گل یاسمن، جهت بهره بردن از خواص آن در قالب های زیر در دسترس است :

چای گل یاسمن (مشهور به چای جاسمین)، روغن گل یاسمن، عصاره گل یاسمن، و پودر گل یاسمن

خواص چای و چای گل یاسمن:

چای گل یاسمن خطر ابتلا به سرطان را کاهش می دهد؛ روند پیر شدن را به تأخیر می اندازد؛ سلامت دستگاه هاضمه را تضمین می کند؛ بی خوابی را درمان می کند؛ باعث تقویت قوای جنسی می گردد؛ موجب کاهش وزن می شود؛ استرس را کاهش می دهد؛ هورمون های زنانه را تنظیم میکند؛ احتمال ابتدا به سرماخوردگی و آنفولانزا را کاهش میدهد؛ گردش خون و باز شدن عروق را تنظیم میکند؛ موجب تقویت سیستم ایمنی می

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

گردد؛ سطح کلسترل را کاهش می‌دهد، از دیابت نوع ۲ پیشگیری میکند؛ نفس تنگی را درمان می‌کند؛ برای زیبایی پوست بسیار مفید است؛ موجب سلامت دهان و دندان می‌گردد؛ درمان و مُسکن گوش درد مزمن است؛ دردهای مفصلی و آرتریت را درمان می‌کند؛ برای شست و شوی چشم قابل استفاده است؛ با بیماری هپاتیت مقابله میکند؛ عفونت های ادراری از بین میبرد؛ خرو پف و صداهای غیر ارادی هنگام خواب را رفع میکند؛ سرفه های مکرر و طولانی مدت را درمان میکند؛ سنگ کلیه یا گرده را دفع می‌کند؛ بیماری های تنفسی از جمله آسم را بهبود می‌بخشد؛ زخم های دستگاه هاضمه از جمله زخم معده را درمان می‌کند؛ موجب تقویت حافظه و افزایش تمرکز می‌گردد؛ التهابات کلیوی را درمان کرده و درد آن را تسکین می‌بخشد؛ تب های شدید را فرو می‌نشاند؛ در روند درمان روماتیسم موثر است؛ سنگ صفرا را درمان می‌کند؛ باعث بهبود دل درد و اسهال می‌شود؛ قند خون را تنظیم می‌کند؛ افسردگی پس از زایمان را به مقدار قابل توجهی کاهش داده و مدت خونریزی پس از زایمان را کوتاهتر می‌کند.

قبل از استفاده از چای یاسمن نکات زیر را به خاطر داشته باشید: غیرکیمیایی و گیاهی بودن یک دارو دلیل بر بی خطر بودن آن نبوده و باید همواره در مصرف هر نوع داروی گیاهی نیز تعادل رعایت شود. خاصیت قاعده آور آن میتواند در دوران حاملگی خطرناک باشد، لذا زنان حامله نباید از این چای مصرف نمایند. همچنین نوشیدن این چای توسط افراد مبتلا به میگرن نیز توصیه نمی‌شود.

گل یاسمن در شعر

یاسمن را گل شاعر یا گل شعراء نیز می‌نامند

هر طایر خوش نغمه که در باغ بهشت است   حسرت کشد از باغ گل و یاسمن تو

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

نگهداری گل یاسمن و نیازهای آن :

آبیاری : گل یاسمن، به اندازه آب متوسط و میانه احتیاج دارد، که آن را باید به صورت منظم و مرتب در اختیار گیاه قرار داد و نیاز آبی آن در طی دوران گلدهی بیشتر است. در فصل‌های گرم، خاک را مرطوب نگهدارید اما در فصل‌های سرد اجازه دهید تا خاک سطح گلدان تا حدودی خشک شود و سپس گیاه را آب دهید. اگر به این گیاه بیش از اندازه آب داده شود (بخصوص در جریان زمستان) برگ‌های آن کمرنگ شده و می‌ریزند. این گیاه در فصل گرما نیاز به رطوبت هوا دارد، تا گرمای هوا را بتواند تحمل کند، در غیر این صورت گل‌ها و برگ‌ها در اثر خشکی هوا پژمرده می‌شوند و در صورت ادامه یافتن

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته‌های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

چنین شرایطی گل‌ها قبل از باز شدن، قهوه‌یی می‌شوند و می‌ریزند. از طرفی بهتر است، آب بالای گل‌ها پاش داده نشود. بنابراین زیر گلدانی بزرگی را تا لبه از سنگریزه‌های درشت پر نموده و تا نیمه دیواره آب بریزید. گلدان را بر روی سنگریزه‌ها قرار دهید. تبخیر تدریجی آب بنابر گرمای هوا، رطوبت مورد نیاز برگسار گیاه را تأمین خواهد کرد.

تکثیر گل یاسمن

با استفاده از قلمه ساقه می‌توان این گیاه را تکثیر کرد. در این روش قلمه به طول ۱۰ سانتیمتر در اوایل تابستان گرفته می‌شود و در بستر مرطوب کاشته می‌شود. خوابانیدن شاخسار نیز بسیار ساده است، تنها کافی است که ساقه گیاه را خم نموده و قسمتی از آنرا زیر خاک کنید و روی آن خاک بریزید تا در طی یک ماه ریشه بدهد. بعد از آن می‌توان این شاخه را از گیاه مادری جدا کرد و به عنوان گیاهی مستقل کاشت. بعد از کاشت در گلدان، نوک ساقه اصلی را بزنید تا ساقه‌های جانبی رشد کند و گیاه حالتی بته‌یی بیابد. گلدهی گیاهان جدید ممکن است از سال دوم شروع شود. از دیگر روش‌های تکثیر یاسمن می‌توان به کاشت بذر و یا جدا کردن پاجوشها از گیاه مادری در فصل بهار اشاره کرد.

آفات و بیماری :

این گیاه را آفات و بیماری خاصی تهدید نمی‌کند. از آفات احتمالی آن می‌توان به شپشکهای گیاهی و شپشک آرد آلود اشاره کرد. وجود این آفات موجب کاهش قدرت رشد گیاه، زرد شدن برگه به خصوص برگ‌های جوان و کاهش گلدهی و ریزش غنچه‌های گل می‌شود. همچنین به دلیل تولید ماده چسبناک عسلک برگ‌ها چسبنده خواهند شد.

هرس یا شاخچه بری : انجام عمل هرس بلافاصله بعد از مقطع گلدهی باید صورت گیرد. اگر هرس را انجام ندهید گیاهی خواهید داشت که در قسمت پایین بدون برگ خواهد بود و

گلدهی خوبی نیز نخواهد داشت. بعد از گلدهی در بهار، از اواسط بهار تا اوایل تابستان ۷۰٪ طول شاخه‌هایی را که گل داده بودند، کوتاه کنید. از اواسط تابستان به بعد عمل هرس را انجام ندهید، زیرا در این زمان است که غنچه‌های گل تشکیل می‌شوند.

نوع قیم برای گلدان‌های یاسمن:

ساقه‌های یاسمن می‌توانند بسیار بلند شوند و می‌توان برای زیباتر کردن گلدان و مهار رشد آنان از قیم استفاده کرد. یکی از قیم‌ها که برای گلدانهای یاسمن متداول است، قیمی به شکل یک نیم حلقه است که دو طرف انتهایی آن در خاک گلدان فرو می‌روند و شاخسار گیاه بر روی آن قرار گرفته و توسط سیم یا نوار پلاستیکی ثابت می‌شوند.